Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 24 октомври 2018 година.

Бр. 08-6102/1 Претседател
24 октомври 2018 година на Република Македонија,
Скопје д-р **Ѓорге Иванов,** с.р.

Претседател на Собранието на Република Македонија, м-р **Талат Џафери,** с.р.

З А К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10, 44/11, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16 и 83/18), во членот 7 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Филијала на странско друштво за осигурување од ставот (1) точка 2) на овој член е правно лице со дозвола за вршење работи на осигурување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување и со упис во Трговскиот регистар.".

Член 2

Во член 14 ставот (1) се менува и гласи:

„Акционер со квалификувано учество во друштво за осигурување не може да биде лице или правно лице:

1) на кое му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, во областа на осигурувањето и финансиите;

2) кое за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата;

3) на кое му е изречена споредна казна:

- забрана за добивање дозвола за основање и работа на друштво за осигурување,
- одземање на дозвола за основање и работа на друштво за осигурување,
- забрана за основање на нови правни лица и
- привремена или трајна забрана за вршење на работи на осигурување;

4) кое во последните три години извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка;

5) против кое е поведена стечајна постапка или постапка на ликвидација;

6) кое е поврзано лице со правно лице во кое друштвото за осигурување директно или индиректно поседува сопственост на најмалку 10% од капиталот или правата на глас во тоа лице и

7) кое не ги почитува одредбите од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.".

Член 3

Во членот 15 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Акционерскиот капитал на друштвото за осигурување и сите натамошни негови зголемувања мора да бидат само во паричен облик и да бидат уплатени во целост. Во Трговскиот регистар целосно уплатениот акционерски капитал на друштвото за осигурување се впишува како основна главнина.“.

Ставовите (3), (4), (5) и (6) стануваат ставови (4), (5), (6) и (7).

Член 4

Во членот 19 став (3) по точката 4) се додава нова точка 5), која гласи:

„5) финансиската и економската состојба на лицето не е во согласност со вредноста на акциите што има намера да ги стекне;“.

Точките 5) и 6) стануваат точки 6) и 7).

Член 5

Во членот 23 став (1) точката 1 се менува и гласи:

„мора да има високо образование и пет години успешно работно искуство од областа на финансиите или осигурувањето или три години работно искуство како лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување со активности соодветни на друштвото за осигурување во кое се именува и“.

Ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2) по зборовите: „на управување мора“ се додаваат зборовите: „постојано да ги исполнуваат барањата од ставот (3) на овој член,“.

Во ставот (4) кој станува став (3) по точката 2) се додаваат две нови точки 2-а) и 2-б), кои гласат:

„2-а) на кое му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите;

2-б) кое за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, се додека траат правните последици од пресудата;”.

Точката 5) се менува и гласи:

„кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка;“.

По точката 6) се додава нова точка 7), која гласи:

„7) кое не ги почитува одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и/или не ги спроведувало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од Агенцијата за супервизија на осигурување, со што биле или се загрозени сигурноста и стабилноста на друштвото за осигурување и“.

Точките 7) и 8) стануваат точки 8) и 9).

По ставот (5) кој станува став (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Одредбата од ставот (3) точка 7) на овој член не се однесува на лица кои за првпат се именуваат за членови на орган на управување.".

Член 6

Во членот 28 став (1) по точката 2) се додаваат две нови точки 2-а) и 2-б), кои гласат:

„2-а) на кое му е изречена прекршочна санкција, или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите;

2-б) кое за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата;“.

Точката 5) се менува и гласи:

„кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка;“.

По точката 6) се додава нова точка 7), која гласи:

„7) кое не ги почитува одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и/или не ги спроведувало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од Агенцијата за супервизија на осигурување, со што биле или се загрозени сигурноста и стабилноста на друштвото за осигурување;“.

Точките 7) и 8) стануваат точки 8) и 9).

Во ставот (2) зборовите: „друго владејачко друштво во група на друштва за осигурување“ се заменуваат со зборовите: „друго друштво во група“.

По ставот (4) се додаваат два нови ставови (5) и (6), кои гласат:

„(5) Член на надзорен орган на друштво за осигурување мора постојано да ги исполнува барањата од ставот (1) на овој член.

(6) Одредбата од ставот (1) точка 7) на овој член не се однесува за лица кои за првпат се именуваат за членови на надзорен орган.".

Член 7

Во членот 32 став (1) по точката 10) се додава нова точка 11), која гласи:

„11) доказ за финансиската и економската состојба на основачот кој има намера да стекне квалификувано учество во друштвото за осигурување;“.

Точките 11), 12), 13), 14), 15) и 16) стануваат точки 12), 13), 14), 15), 16) и 17).
Во ставот (6) зборовите: „став (4) точки 2) и 8)“ се заменуваат со зборовите: „став (3) точки 2) и 9)“.

Член 8

Во членот 34 став (1) точката 3) се менува и гласи:
„лицата кои имаат намера да стекнат квалификувано учество во друштвото за осигурување не ги исполнуваат одредбите од членовите 18 и 19 од овој закон кои се однесуваат на давање согласност за стекнување квалификувано учество во друштво за осигурување;".
Точката 4) се менува и гласи:
„лицата кои се предложени за вршење на функцијата членови на органот на управување на друштвото за осигурување не ги исполнуваат условите од членот 23 од овој закон кои се однесуваат на давање согласност за вршење на функцијата член на орган на управување;".
Во точката 9) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка запирка.
Во точката 10) точката на крајот од реченицата се заменува со точка запирка и се додаваат две нови точки 11) и 12), кои гласат:
„11) од доставениот доказ се утврди дека финансиската и економската состојба на акционерот основач кој има намера да стекне квалификувано учество во друштвото за осигурување не се соодветни на акциите што планира да ги стекне и
12) лицата кои се предложени за вршење на функцијата членови на надзорниот орган на друштвото за осигурување не ги исполнуваат условите од овој закон кои се однесуваат на членови на надзорен орган на друштвото за осигурување.".

Член 9

Во член 36 ставот (1) се менува и гласи:
„Друштвото за осигурување и филијала на странско друштво стекнуваат својство на правно лице со уписот во Тровскиот регистар.".
Во ставот (3) зборовите: „судот е должен“ се заменуваат со зборовите: „друштвото за осигурување е должно“.

Член 10

Во членот 52 се додава нов став (2), кој гласи:
„(2) Друштвото за осигурување е должно на својата веб страница да ги објави општите и посебните условите на осигурување, како и нивните измени во рок од пет дена од нивното донесување.“.

Член 11

Во членот 62 став (3) зборовите: „одреди дополнителна мерка“ се заменуваат со зборовите: „донесе наредба“, а зборовите: „точката 10 од ставот (2) на членот 167“ се заменуваат со зборовите: „член 165 став (1) точка 6)“.

Член 12

Во членот 66 став (1) точката 3) се менува и гласи:

„вложувања согласно со членот 73-а став (9) од овој закон.“.

Член 13

По членот 73 се додава нов член 73-а, кој гласи:

„Член 73-а

(1) Друштвото за осигурување е должно да ги држи средствата од капиталот на друштвото на сметки и во пласмани во Република Македонија.

(2) Одделните вложувања на капиталот на друштвото за осигурување можат да изнесуваат најмногу до:

1) 60% од капиталот за вложувања во недвижности, како и капитални вложувања (вложувања во акции и удели) во други друштва за осигурување, финансиски институции и други правни лица и

2) 15% од капиталот за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното вложување на друштвото за осигурување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, друштвото за осигурување може неограничено да ги вложува средствата на капиталот во државни хартии од вредност, банки (освен за капитални вложувања) и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност.

(4) Заемите од ставот (3) на овој член се одобруваат со рок на враќање најмногу до една година.

(5) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување во една банка можат да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот на друштвото за осигурување.

(6) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување кај поединечен субјект кој не е банка, можат да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот на друштвото за осигурување.

(7) Под вкупни финансиски вложувања во смисла на овој член се сметаат капитални вложувања на друштвото за осигурување, купени должнички хартии од вредност освен државни хартии од вредност, дадени заеми, дадени депозити во банки, како и пресметана камата по основа на овие вложувања.

(8) Под вкупни вложувања во смисла на овој член се сметаат вкупни финансиски вложувања и вложувања во недвижности (земјиште и градежни објекти).

(9) По исклучок од ставот (1) на овој член, до 10% од капиталот, друштвото за осигурување може да вложува во земја членка на ОЕЦД или земја членка на Европската Унија, по претходна согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување.“.

Член 14

Во членот 88 став (1) точката 3) се брише.

Точките 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15) и 16) стануваат точки 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14) и 15).

Член 15

Во членот 89 став (1) во точката 4) зборовите: „точки 3 и 4“ се заменуваат со зборовите: „точка 3“.

Во точката 5) зборовите: „точка 5“ се заменуваат со зборовите: „точка 4“.

Во точката 6) зборовите: „точка 6“ се заменуваат со зборовите: „точка 5“.

Во точката 7) зборовите: „точка 7“ се заменуваат со зборовите: „точка 6“.

Во точката 8) зборовите: „точка 8“ се заменуваат со зборовите: „точка 7“.

Во точката 9) зборовите: „точки 9 и 10“ се заменуваат со зборовите: „точки 8 и 9“.

Во точката 10) зборовите: „точка 11“ се заменуваат со зборовите: „точка 10“.

Член 16

Во членот 101 се додава нов став (1), кој гласи:

„(1) Друштвото за осигурување заедно со едно или повеќе друштва за осигурување може да соосигурува ризици во рамки на класите на осигурување за кои има дозвола за вршење работи на осигурување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.“. Ставот (1) станува став (2).

Член 17

Во членот 112 став (1) точката 5) се менува и гласи:

„да не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка;“.

По точката 5) се додаваат две нови точки 6) и 7), кои гласат:

„6) да не му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите;

7) да не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сѐ додека

траат правните последици од пресудата за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик и". Точката 6) станува точка 8).

Во ставот (4) точка 2) зборовите: „точки 4 и 5 на овој член и" се заменуваат со зборовите: „точки 5), 6) и 7) на овој член и".

Точката 3) се брише.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Агенцијата за супервизија на осигурување може да донесе решение за одземање на дозволата за работа како овластен актуар, доколку овластениот актуар ги прекршил правилата на актуарската професија.".

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (6) и (7).

Член 18

Во членот 129 став (3) во алинејата 5 по зборовите: „Институтот на овластени ревизори" се додаваат зборовите: „и од страна на Советот за унапредување и надзор на ревизијата на Република Македонија".

Член 19

Во членот 134-в став (2) точката 6) се менува и гласи:

„да не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка;".

По точката 6) се додаваат две нови точки 7) и 8), кои гласат:

„7) да не му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите и

8) да не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик.".

Во став (5) по точката 3) се додава нова точка 4), која гласи:

„4) лицето повеќе не ги исполнува условите од ставот (2) точки 6), 7) и 8) на овој член;".

Точките 4) и 5) стануваат точки 5) и 6).

Член 20

Во членот 134-е ставот (2) се менува и гласи:

„Акционерскиот капитал потребен за основање на друштво за застапување во осигурувањето изнесува 15.000 евра во денарска противвредност по курсот на Народната банка, на денот на уплатата. Акционерскиот капитал на друштвото за застапување во осигурувањето и сите натамошни негови зголемувања мора да бидат само во паричен облик и да бидат уплатени во целост. Во Трговскиот регистар целосно уплатениот акционерски капитал на друштвото за застапување во осигурувањето се впишува како основна главнина.".

Член 21

Во членот 138 став (1) точката 5) се менува и гласи:

„да не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице во кое била воведена посебна управа или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на посебна управа, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на посебна управа, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка.".

По точката 5) се додаваат две нови точки 6) и 7), кои гласат:

„6) да не му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите и

7) да не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик.".

Во ставот (2) точка 2) зборовите: „точка 6" се заменуваат со зборовите: „точки 5), 6) и 7)".

Член 22

Во членот 148 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Акционерскиот капитал на осигурително брокерското друштво и сите натамошни негови зголемувања мора да бидат само во паричен облик и да бидат уплатени во целост. Во Трговскиот регистар целосно уплатениот акционерски капитал на осигурително брокерското друштво се впишува како основна главнина.“. Ставот (4) станува став (5).

Член 23

Во членот 150-а став (2) зборовите: „наплата на премијата“ се заменуваат со зборовите: „добивање фактура од страна на друштвото за осигурување“.

Во ставот (4) по зборот „премија“ се додаваат зборовите: „како и начинот, постапката и роковите за доставување на фактурата од ставот (2) на овој член“.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Средствата од наплатената премија од страна на осигурениците кои се чуваат на посебна сметка согласно со ставот (1) на овој член, не влегуваат во имотот на осигурително брокерското друштво ниту во ликвидационата или стечајната маса.".

Член 24

Членот 153 став (2) се менува и гласи:

„Одредбите од членовите 159, 160, 163, 164 точки 1), 2) и 5), 165, 166 и 167 од овој закон соодветно ќе се применуваат на спроведување на супервизија од ставот (1) на овој член.”.

Член 25

Членот 154 се менува и гласи:

„(1) Стручен испит потребен за работа како овластен актуар (во натамошниот текст: стручен испит за актуар) можат да полагаат лица кои го исполнуваат условот од членот 112 став (1) точка 1) од овој закон.

(2) Стручниот испит за актуар се спроведува според Програма за стручен испит за актуар која ја донесува Агенцијата за супервизија на осигурување, а со која се пропишуваат предметите, содржината, прописите и литературата за полагање на стручен испит за актуар.

(3) Спроведување на стручен испит за актуар се состои од спроведување на обука и спроведување на испити, за секој предмет од програмата од ставот (2) на овој член.

(4) Стручниот испит за актуар се спроведува врз основа на констатирана потреба од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Агенцијата за супервизија на осигурување со оглас во дневен печат и на својата веб страница ги известува заинтересираните кандидати за времето и местото на одржување на стручниот испит за актуар. Спроведувањето на стручниот испит ќе се изврши доколку на огласот се пријават минимум пет кандидати за полагање на истиот.

(5) Обуката за предметите од програмата од ставот (2) на овој член ја спроведуваат едукатори ангажирани од Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

(6) Едукатор може да биде лице кое има завршено трет циклус – докторски студии од соодветната област за која спроведува предавање. Едукатор може да биде и лице кое е признат стручњак од праксата, од земјата и од странство и кое има работно искуство од најмалку десет години од соодветната област за која спроведува предавање.

(7) Испитите за предметите од програмата од ставот (2) на овој член се полагаат пред Комисија за спроведување на стручниот испит за актуар, формирана од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Начинот на формирање и работењето на Комисијата за спроведување на стручниот испит за актуар го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

(8) Испитот за секој предмет од програмата од ставот (2) на овој член се полага писмено по завршување на обуката за соодветниот предмет.

(9) Кандидатот го положил испитот за поединечен предмет од програмата од ставот (2) на овој член, доколку остварил најмалку 70% од можните бодови на испитот. Комисијата за спроведување на стручниот испит за актуар, за секој кандидат и за секој предмет поединечно, го оценува описно постигнатиот успех и тоа со: „Положил“, односно „Не положил“.

(10) Кандидатот кој не го положил испитот за некој предмет од програмата од ставот (2) на овој член, може само еднаш да го повтори полагањето на испитот по истиот предмет. Кандидатот кој двапати едноподруго не го положил испитот од еден предмет, го губи правото да ги полага преостанатите испити, но успешно положените испити му се признаваат при следно спроведување на стручен испит за актуар.

(11) Кандидатот кој не положил испит за некој од предметите од програмата од ставот (2) на овој член, како и кандидатот кој смета дека одговорите не му се соодветно бодувани, во рок од три дена може да изврши увид во својот испит и да испрати писмена забелешка до Агенцијата. Доставените писмени забелешки ги решава Комисијата за спроведување на стручниот испит за актуар најдоцна во рок од седум дена од денот на прием на забелешките.

(12) Стручниот испит за актуар се смета за положен доколку кандидатот успешно ги положи испитите по сите предмети од програмата од ставот (2) на овој член.

(13) На кандидатите кои го положиле стручниот испит за актуар, Агенцијата за супервизија на осигурување им издава уверение за положен стручен испит потребен за работа како овластен актуар во рок од 15 дена од денот на завршување на стручниот испит за актуар.

(14) Формата и содржината на уверението од ставот (13) на овој член ја пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.
(15) За обуката и за полагање на стручниот испит за актуар кандидатот плаќа надоместок за стручен испит за актуар. Висината на надоместокот ја определува Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на реално направените трошоци за обука и полагање на стручниот испит за актуар неопходни за спроведување на стручниот испит за актуар кои вклучуваат надоместок за едукаторите и членовите на Комисијата за спроведување на стручниот испит за актуар, патни трошоци и трошоци за сместување на едукаторите со место на живеење различно од местото на одржување на обуката и испитите, трошоци за изнајмување простор за одржување на обуката и испитите, трошоци поврзани со спроведување на обуката и испитите, трошоците за издавање Уверенија за положен стручен испит потребен за работа како овластен актуар и други логистички трошоци.
(16) Надоместокот од ставот (15) на овој член се уплатува на сметка на Агенцијата за супервизија на осигурување, најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на обуката. Доколку надоместокот не се уплати на соодветната сметка и во рокот, на кандидатот нема да му се дозволи присуство на обуката, односно полагање на стручниот испит за актуар.
(17) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на надоместокот не ја посети обуката и не го полага стручниот испит за овластен актуар, уплатените средства се враќаат.
(18) Едукаторите имаат право на паричен надоместок кој го утврдува Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурувањето, врз основа на обемноста и сложеноста на материјата, како и бројот и комплексноста на изготвените прашања.
(19) Износот на паричниот надоместок кој се исплатува за еден едукатор не смее да го надминува износот на пет просечни плати исплатени во Република Македонија во претходната година објавено од Државниот завод за статистика.
(20) Членовите на Комисијата за спроведување на стручниот испит за актуар имаат право на паричен надоместок за спроведување на испитот, кој го утврдува Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.
(21) Начинот на спроведување на стручниот испит за актуар поблиску го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.“.

Член 26

Членот 154-в се менува и гласи:
„(1) Стручен испит за добивање дозвола за вршење на осигурителни брокерски работи можат да полагаат лица кои ги исполнуваат условите од членот 138 став (1) точка 1) од овој закон. Полагањето на стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски услуги се спроведува според Програма за полагање на стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи која ја донесува Агенцијата за супервизија на осигурување.
(2) Со програмата од ставот (1) на овој член се пропишуваат предметите, градивото, прописите и литературата за полагање на стручен испит за вршење на осигурителни брокерски работи.
(3) Стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи се состои од два дела, и тоа:
1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и
2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.
(4) Првиот дел од стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи се полага по предметите:
1) основи на управување со ризик и осигурување;
2) законска регулатива од областа на осигурувањето;
3) трговско и облигационо право;
4) посредување во осигурување и етички кодекс;
5) осигурување на живот;
6) неживотно осигурување;
7) финансиски аспекти на работењето;
8) снимање на ризик и посредување при реализирање на штети и
9) реосигурување.
(5) Вториот дел од стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи се состои од:
1) практичен пример;
2) прашања кои кандидатот треба да ги одговори врз основа на практичниот пример и/или
3) задачи кои кандидатот треба да ги реши врз основа на практичниот пример.
(6) Агенцијата за супервизија на осигурување ја утврдува и објавува на својата веб страница деталната содржина на секој од предметите од првиот дел од стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи согласно со ставот (4) на овој член.
(7) Агенцијата за супервизија на осигурување пропишува по кои предмети од првиот дел од стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи се полага втор дел согласно со ставот (5) на овој член.”.

Член 27

Членот 154-г се менува и гласи:
„(1) Стручен испит за добивање дозвола за вршење на работи на застапување во осигурувањето можат да полагаат лица кои го исполнуваат условот од членот 134-в став (2) точка 2) од овој закон. Испитот се спроведува според Програма за полагање на стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето која ја донесува Агенцијата за супервизија на осигурување.
(2) Со програмата од ставот (1) на овој член се пропишуваат предметите, градивото, прописите и литературата за полагање на стручен испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето.

(3) Стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето се состои од два дела и тоа:
1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и
2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.
(4) Првиот дел од стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето се полага по предметите:
1) основи на управување со ризик и осигурување;
2) законска регулатива од областа на осигурувањето;
3) трговско и облигационо право;
4) застапување во осигурување и етички кодекс; 5) осигурување на живот и 6) неживотно осигурување.
(5) Вториот дел од стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето се состои од:
1) практичен пример;
2) прашања кои кандидатот треба да ги одговори врз основа на практичниот пример и/или
3) задачи кои кандидатот треба да ги реши врз основа на практичниот пример.
(6) Агенцијата за супервизија на осигурување ја утврдува и објавува на својата веб страница деталната содржина на секој од предметите од првиот дел од стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето согласно со ставот (4) на овој член.
(7) Агенцијата за супервизија на осигурување пропишува на кои предмети од првиот дел од стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето се полага втор дел согласно со ставот (5) на овој член.”.

Член 28

Во членот 154-д став (1) по зборот „програма“ се додаваат зборовите: „за стручниот испит за вршење на осигурителни брокерски работи односно за вршење на работи на застапување во осигурувањето (во натамошниот текст: стручен испит)“.
Во ставовите (2) и (3) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 29

154-ѓ став (1) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 30

Во член 154-е ставови (1) и (2) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 31

Во членот 154-ж зборовите: „став (3)“ се заменуваат со зборовите: „став (4) и членот 154-г став (4)“.

Член 32

Во членот 154-з зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 33

Во членот 154-ѕ ставови (1) и (2) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 34

Во членот 154-и ставови (1) и (2) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 35

Во членот 154-ј ставови (1) и (2) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 36

Во членот 154-к ставови (1), (3), (4) и (5) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 37

Во членот 154-л ставови (1), (2), (3), (4), (7) и (9) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 38

Во членот 154-љ ставови (1), (2) и (3) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 39

Во членот 154-м став (1) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 40

Членот 154-н се менува и гласи:
„(1) Првиот дел од стручниот испит се полага по секој од предметите наведени во членот 154-в став (4) и членот 154-г став (4) од овој закон со пет опции за заокружување од кои едната е точна, две се слични и две не се точни.
(2) Кандидатот кој не го положил стручниот испит со првото полагање има право на две повторни полагања на стручниот испит во рок од шест месеци од денот на завршувањето на обуката.
(3) Кандидатот кој три пати едноподруго не го положил стручниот испит го губи правото за повторно полагање на стручниот испит предвиден со обуката.
(4) Бројот и тежината на прашањата од првиот дел од стручниот испит го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.”.

Член 41

Во членот 154-њ ставови (1) и (3) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 42

Во членот 154-о ставови (1), (2) и (3) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Во ставот (4) зборовите: „член 154-в став (3)“ се заменуваат со зборовите: „член 154-в став (4) и член 154г став (4)“.

Во ставовите (5), (6), (7) и (8) зборовите: „за актуар" се бришат.

Член 43

Во членот 154-п ставови (1), (2), (3) и (4) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 44

Во членот 154-р став (1) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 45

Во членот 154-с став (1) зборовите: „154-о став (2)“ се заменуваат со зборовите: „154-в став (4) и член 154-г став (4)“.

Член 46

Во членот 154-т став (1) зборовите: „став (3)“ се заменуваат со зборовите: „став (4) и член 154-г став (4)“.

Член 47

Во членот 154-ќ став (1) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 48

Во членот 154-у зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 49

Во членот 154-ф ставови (1) и (2) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Во ставот (4) бројот „112" и запирката се бришат. Во ставот (6) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 50

Во членот 154-х ставови (1), (2), (4) и (5) зборовите: „за актуар“ се бришат.

Член 51

Членовите 154-ц, 154-ч, 154-џ и 154-ш се бришат.

Член 52

Во членот 158-е став (3) се додаваат две нови точки 1-а) и 1-б), кои гласат:

„1-а) на кое му е изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност, од областа на осигурувањето и финансиите;

1-б) кое е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, се додека траат правните последици од пресудата за кривичните дела против имотот, кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривичните дела против службената должност, како и кривичните дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик;“.

Член 53

Во членот 165 став (1) точката 2) се менува и гласи:

„лице кое не ги исполнува условите од членот 28 од овој закон се именува за член на надзорен орган на друштвото за осигурување;”.

Точката 4) се брише.

Точките 5), 6), 7), 8), 9), 10) и 11) стануваат точки 4), 5), 6), 7), 8), 9) и 10).

Член 54

Во членот 166 став (3) втората реченица се брише.

Член 55

Во членот 167 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Доколку, Агенцијата утврди дека друштвото за осигурување не ги отстранило незаконитостите во роковите од членот 165 став (2) од овој закон, ги повторува незаконитостите за кои е изречена наредба согласно со членот 165 став (1) од овој закон или работи спротивно на правилата за управување со ризик, со решение презема една или повеќе од следниве дополнителни мерки:“.

Во точката 9) по зборовите: „органот на управување“ се додаваат зборовите: „надзорниот орган, одборот за ревизија или внатрешна ревизија“.

Во ставот (2) точка 6) по бројот „73“ се додаваат зборовите: „и 73-а“.

Точката 10) се брише.

Точките 11), 12) и 13) стануваат точки 10), 11) и 12).

Ставот (3) се менува и гласи:

„Во решението од ставот (1) на овој член, ќе се определи рок за спроведување на мерките и рок во кој друштвото за осигурување е должно до Агенцијата да достави извештај за преземените активности и документиран доказ дека се отстранети незаконитостите поради кои се изречени мерки кој не може да биде подолг од 180 дена од денот на доставувањето на решението.“ Ставот (4) се брише.

Член 56

Во членот 168 став (1) точката 3) се менува и гласи:
„не се отстранети незаконитостите или не се спроведени дополнителните мерки, а Агенцијата не вовела посебна управа;“.

Член 57

Во членот 168-б став (1) точка 1) зборовите: „ставови (1) и (3)“ се бришат.
Во ставот (2) точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „кој не може да биде подолг од 12 месеци.“.
Ставот (4) се менува и гласи:
„Одлуката за воведување на посебна управа Агенцијата веднаш ја доставува за упис во Трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија.“ Ставот (5) се брише.

Член 58

Во член 168-в ставот (3) се менува и гласи:
„За посебен управител може да биде определено лице, вклучително и лице вработено во Агенцијата, кое ги исполнува условите од овој закон за член на орган на управување на друштво за осигурување.”.

Член 59

Во членот 168-д став (2) во воведната реченица зборовите: „девет месеца од денот на нејзино именување" се заменуваат со зборовите: „30 дена пред истекот на рокот од член 168-б став (2) на овој закон".

Член 60

Во членот 168-е став (2) зборовите: „три месеца се заменуваат со зборовите: „30 дена".

Член 61

Во членот 174 ставови (2) и (3) зборот „судот“ се заменува со зборовите: „Централниот регистар“.

Член 62

Во членот 182 став (1) зборовите: „до регистарскиот суд“ се бришат.

Член 63

Во членот 236-а став (1) точката 1) се менува и гласи:
„работи спротивно на одредбите од членовите 147, 148 став (5), 150, 150-а ставови (1) и (3), 152 став (3) и 156-а став (2) на овој закон и“.

Член 64

Во членот 237 став (1) точка 8) по бројот „73“ се додаваат зборовите: „и 73-а“.

Член 65

Во членот 237-а став (1) се додава нова точка 1), која гласи:
„1) не ги објави на својата веб страница условите на осигурување согласно со членот 52 став (2) од овој закон.“.
Точките 1), 2), 3), 4), 5) и 6) стануваат точки 2), 3), 4), 5), 6) и 7).

Член 66

Друштвата за осигурување, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурително брокерските друштва, лицата кои пред влегувањето во сила на овој закон, се стекнале со звање овластен актуар, застапник во осигурување и осигурителен брокер се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 67

Постапките за полагање на испитот за стекнување на звањето овластен актуар, за добивање дозвола за вршење на осигурителни брокерски работи и добивање дозвола за вршење на работи на застапување во осигурувањето, започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според одредбите на Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10, 44/11, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16 и 83/18).

Член 68

Подзаконските акти утврдени во овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 69

Одредбите на членот 12 од овој закон со кој во членот 66 се менува ставот (1) точката 3) и членот 13 од овој закон со кој се додава нов член 73-а ќе започнат да се применуваат со започнување на втората фаза од реализација на Спогодбата за стабилизација и асоцијација на Република Македонија во Европската Унија.

Член 70

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

____

L I GJ
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SUPERVIZION TË SIGURIMIT

Neni 1

Në Ligjin për supervizion të sigurimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10, 44/11, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16 dhe 83/18) në nenin 7 pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6) si vijon:

"(6) Filial i shoqërisë së huaj për sigurim nga paragrafi (1) pika 2) e këtij neni është personi juridik me leje për kryerje të punëve të sigurimit nga ana e Agjencisë për Supervizion të Sigurimit dhe me regjistrim në Regjistrin tregtar.".

Neni 2

Në nenin 14 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Aksionar me pjesëmarrje të kualifikuar në shoqëri për sigurim nuk mund të jetë person ose person juridik;

1) të cilit i është shqiptuar sanksion kundërvajtës ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave;

2) i cili për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim me burg pa kusht mbi gjashtë muaj, derisa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi;

3) të cilit i është shqiptuar dënim dytësor:

- ndalim për marrje të lejes për themelim dhe punë të shoqërisë për sigurim,
- heqje të lejes për themelim dhe punë të shoqërisë për sigurim,
- ndalesë për themelim të personave të rinj juridikë dhe
- ndalesë të përkohshme ose të përhershme për kryerje të punëve të sigurimit;

4) i cili në tre vitet e fundit ka kryer funksion të personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit;

5) kundër të cilit është ngritur procedurë falimentimi ose procedurë likuidimi;

6) i cili është person i lidhur me person juridik në të cilin shoqëria për sigurim drejtpërdrejt ose në mënyrë indirekte posedon pronësi të më së paku 10% të kapitalit ose të drejtat e votës në atë person edhe

7) i cili nuk i respekton dispozitat e Ligjit për parandalim të larjes së parave dhe financimit të terrorizimit.".

Neni 3

Në nenin 15 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3) si vijon:

"(3) Kapitali aksionar i shoqërisë për sigurim dhe të gjitha zmadhimet e tij të mëtejme doemos duhet të jenë vetëm në formë monetare dhe të paguhen plotësisht. Në Regjistrin tregtar kapitali i paguar aksionar plotësisht i shoqërisë për sigurim regjistrohet si kryegjë bazë.".

Paragrafët (3), (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafë (4), (5), (6) dhe (7).

Neni 4

Në nenin 19 paragrafi (3) pas pikës 4) shtohet pikë e re 5) si vijon:

"5) gjendja financiare dhe ekonomike e personit nuk është në pajtim me vlerën e aksioneve që ka qëllim t'i fitojë;".

Pikat 5) dhe 6) bëhen pika 6) dhe 7).

Neni 5

Në nenin 23 paragrafi (1), pika 1 ndryshohet si vijon:

"doemos duhet të ketë arsim të lartë dhe pesë vjet përvojë të suksesshme të punës nga sfera e financave ose sigurimit ose tre vjet përvojë pune si person me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim me aktivitete adekuate të shoqërisë për sigurim në të cilën emërohet dhe".

Paragrafi (2) shlyhet.

Në paragrafin (3) i cili bëhet paragraf (2) pas fjalëve: “të menaxhimit doemos" shtohen fjalët: “vazhdimisht t'i plotësojnë kërkesat nga paragrafi (3) të këtij neni,".

Në paragrafin (4) i cili bëhet paragraf (3) pas pikës 2) shtohen dy pika të reja 2-a) dhe 2-b), si vijojnë:

"2-a) të cilit i është shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave;

2-b) i cili për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim me burg pa kusht mbi gjashtë muaj, derisa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi;".

Pika 5) ndryshohet si vijon:

”i cili e ka ushtruar funksionin e personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit;".

Pas pikës 6) shtohet pikë e re 7) si vijon:

7) i cili nuk i respekton dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji dhe/ose nuk i ka zbatuar ose nuk i zbaton dhe/ose ka vepruar ose vepron në kundërshtim me masat e shqiptuara nga Agjencia për Supervizion të Sigurimit, me çka kanë qenë ose janë kërcënuar siguria dhe stabiliteti i shoqërisë për sigurim dhe".

Pikat 7) dhe 8) bëhen pika 8) dhe 9).

Pas paragrafit (5) i cili bëhet paragraf (4) shtohet paragraf i ri (5) si vijon:

"(5) Dispozita nga paragrafi (3) pika 7) të këtij neni nuk ka të bëjë me personat të cilët për herë të parë emërohen për anëtarë të organit të menaxhimit.".

Neni 6

Në nenin 28 paragrafi (1) pas pikës 2) shtohen dy pika të reja 2-a) dhe 2-b), si vijojnë:

"2-a) të cilit i është shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave;

2-b) i cili për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim me burg pa kusht mbi gjashtë muaj, derisa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi;".

Pika 5) ndryshohet si vijon:

“i cili e ka ushtruar funksionin e personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit;".

Pas pikës 6) shtohet pikë e re 7), si vijon:

“7) i cili nuk i respekton dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji dhe/ose nuk i ka zbatuar ose nuk i zbaton dhe/ose ka vepruar ose vepron në kundërshtim me masat e shqiptuara nga Agjencia për Supervizion të Sigurimit, me çka kanë qenë ose janë kërcënuar siguria dhe stabiliteti i shoqërisë për sigurim;".

Pikat 7) dhe 8) bëhen pika 8) dhe 9).

Në paragrafin (2) fjalët: “shoqëri tjetër zotëruese në grup të shoqërive për sigurim" zëvendësohen me fjalët: “shoqëri tjetër në grup".

Pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6), si vijojnë:

"(5) Anëtari i organi mbikëqyrës i shoqërie për sigurim doemos duhet vazhdimisht t'i plotësojë kërkesat nga paragrafi (1) të këtij neni.

(6) Dispozita nga paragrafi (1) pika 7) të këtij neni nuk ka të bëjë me persona të cilët për herë të parë emërohen për anëtarë të organit mbikëqyrës.".

Neni 7

Në nenin 32 paragrafi (1) pas pikës 10) shtohet pikë e re 11) si vijon:

"11) dëshmi për gjendjen financiare dhe ekonomike të themeluesit i cili ka për qëllim të fitojë pjesëmarrje të kualifikuar në shoqërinë për sigurim;".

Pikat 11), 12), 13), 14), 15) dhe 16) bëhen pika 12), 13), 14), 15), 16) dhe 17).

Në paragrafin (6) fjalët: “paragrafi (4) pikat 2) dhe 8)" zëvendësohen me fjalët: “paragrafi (3) pikat 2) dhe 9)".

Neni 8

Në nenin 34 paragrafi (1) pika 3) ndryshohet si vijon:
"personat të cilët kanë për qëllim të fitojnë pjesëmarrje të kualifikuar në shoqërinë për sigurim nuk i plotësojnë dispozitat e neneve 18 dhe 19 të këtij ligji të cilat kanë të bëjnë me dhënien e pëlqimit për fitim të pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për sigurim;".
Pika 4) ndryshohet si vijon:
"personat të cilët janë propozuar për ushtrim të funksionit anëtarë të organit të menaxhimit të shoqërisë për sigurim nuk i plotësojnë kushtet nga neni 23 të këtij ligji të cilët kanë të bëjnë me dhënie të pëlqimit për ushtrim të funksionit anëtar i organit të menaxhimit;".
Në pikën 9) lidhëza "dhe" në fund të fjalisë zëvendësohet me pikëpresje.
Në pikën 10) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me pikëpresje dhe shtohen dy pika të reja 11) dhe 12), si vijojnë:
"11) nga dëshmia e dorëzuar përcaktohet se gjendja financiare dhe ekonomike e aksionarit themelues i cili ka për qëllim të fitojë pjesëmarrje të kualifikuar në shoqërinë për sigurim nuk janë adekuate me aksionet të cilat
planifikon t'i fitojë dhe
12) personat të cilët janë propozuar për ushtrim të funksionit anëtarë të organit të mbikëqyrjes së shoqërisë për sigurim nuk i plotësojnë kushtet e këtij ligji të cilat kanë të bëjnë me anëtarë të organit mbikëqyrës të shoqërisë për sigurim.".

Neni 9

Në nenin 36 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:
"Shoqëria për sigurim dhe filiali i shoqërisë së huaj fitojnë cilësinë e personit juridik me regjistrim në regjistrin tregtar.".
Në paragrafin (3) fjalët: "gjykata është e obliguar" zëvendësohen me fjalët: "shoqëria për sigurim është e obliguar".

Neni 10

Në nenin 52 shtohet paragraf i ri (2) si vijon:
"(2) Shoqëria për sigurim është e obliguar në ueb faqen e vet t'i shpallë kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të sigurimit, si dhe ndryshimet e tyre në afat prej pesë ditëve nga miratimi i tyre.".

Neni 11

Në nenin 62 paragrafi (3) fjalët: "cakton masë plotësuese" zëvendësohen me fjalët: "miraton urdhër", ndërsa fjalët: "pika 10 nga paragrafi (2) i nenit 167" zëvendësohen me fjalët: "neni 165 paragrafi (1) pika 6)".

Neni 12

Në nenin 66 në paragrafin (1) pika 3 ndryshohet si vijon:
"investime në pajtim me nenin 73-a paragrafi (9) të këtij ligji.".

Neni 13

Pas nenin 73 shtohet nen i ri 73-a, si vijon:

"Neni 73-a

(1) Shoqëria për sigurim është e obliguar t'i mbajë mjetet nga kapitali i shoqërisë në llogari dhe në plasmane në Republikën e Maqedonisë.
(2) Investimet e veçanta të kapitalit të shoqërisë për sigurim mund të jenë më së shumti deri:
1) 60% të kapitalit për investime në patundshmëri, si dhe investime kapitale (investime në aksione dhe pjesëmarrje) në shoqëri të tjera për sigurim, institucione financiare dhe persona të tjerë juridikë dhe
2) 15% të kapitalit për investime në akontacione dhe hua të cilat shoqëria sipas Kushteve të përgjithshme të sigurimit i miraton me prezantim të policave personale për të cilat premia është e paguar në kohë, me ç'rast investimi i veçantë i shoqërisë për sigurim në hua të tilla nuk mund të tejkalojë 1% të kapitalit.
(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, shoqëria për sigurim mund në mënyrë të pakufizuar t'i investojë mjetet e kapitalit në letra shtetërore me vlerë, banka (përveç për investime kapitale) dhe t'u miratojë hua personave juridikë me sigurim të garancisë bankare, me këtë rast duke i respektuar parimet e likuiditetit, sigurisë dhe rentabilitetit.
(4) Huat nga paragrafi (3) të këtij neni, miratohen me afat të kthimit më së shumti deri në një vit.
(5) Investimet e përgjithshme financiare të shoqërisë për sigurim në një bankë mund të jenë më së shumti deri 25% nga kapitali i shoqërisë për sigurim.
(6) Investimet e përgjithshme financiare të shoqërisë për sigurim te subjekt individual i cili nuk është bankë, mund të jenë më së shumti deri 10% nga kapitali i shoqërisë për sigurim.
(7) Investime të përgjithshme financiare në kuptim të këtij neni konsiderohen investimet kapitale të shoqërisë për sigurim, letra me vlerë debitore të blera përveç letrave shtetërore me vlerë, huave të dhëna, depozitave të dhëna në banka, si dhe kamatë e llogaritur në bazë të këtyre investime.
(8) Investime të përgjithshme në kuptim të këtij neni konsiderohen investimet e përgjithshme financiare dhe investimet në patundshmëri (tokë dhe objekte ndërtimore).
(9) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, deri në 10% të kapitalit, shoqëria për sigurim mund të investojë në vend anëtar të OECD-së ose vend anëtar të Bashkimit Evropian, me pëlqim paraprak të Agjencisë për Supervizion të Sigurimit.".

Neni 14

Ne nenin 88 paragrafi (1) pika 3) shlyhet.
Pikat 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15) dhe 16) bëhen pika 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14) dhe 15).

Neni 15

Në nenin 89 paragrafi (1) në pikën 4) fjalët: "pikat 3 dhe 4" zëvendësohen me fjalët: "pika 3".
Në pikën 5) fjalët: "pika 5" zëvendësohen me fjalët: "pika 4".
Në pikën 6) fjalët: "pika 6" zëvendësohen me fjalët: "pika 5".

Në pikën 7) fjalët: “pika 7" zëvendësohen me fjalët: “pika 6".
Në piken 8) fjalët: “pika 8" zëvendësohen me fjalët: “pika 7".
Në pikën 9) fjalët: “pikat 9 dhe 10" zëvendësohen me fjalët: “pikat 8 dhe 9".
Në piken 10) fjalët: “pika 11" zëvendësohen me fjalët: “pika 10".

Neni 16

Në nenin 101 shtohet paragraf i ri (1), si vijon:
"(1) Shoqëria për sigurim së bashku me një ose më shumë shoqëri për sigurim mund të bashkësigurojë rreziqe në korniza të klasave të sigurimit për të cilat ka leje për kryerje të punëve të sigurimit nga ana e Agjencisë për Supervizion të Sigurimit.".
Paragrafi (1) bëhet paragraf (2).

Neni 17

Në nenin 112 paragrafi (1) pika 5) ndryshohet si vijon:
"të mos ketë ushtruar funksionin e personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit;".
Pas pikës 5) shtohen dy pika të reja 6) dhe 7), si vijojnë:
"6) të mos i jetë shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave;
7) të mos jetë i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg mbi gjashtë muaj, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal dhe".
Pika 6) bëhet pikë 8).
Në paragrafin (4) pika 2) fjalët: “pikat 4 dhe 5 të këtij neni dhe" zëvendësohen me fjalët: “pikat 5), 6) dhe 7) të këtij neni dhe".
Pika 3) shlyhet.
Pas paragrafit (4) shtohet paragraf i ri (5) si vijon:
"(5) Agjencia për Supervizion të Sigurimit mund të miratojë aktvendim për heqje të lejes për punë si aktuar i autorizuar, nëse aktuari i autorizuar i ka shkelur rregullat të profesionit të aktuarit.".
Paragrafët (5)dhe (6) bëhen paragrafë (6) dhe (7).

Neni 18

Në nenin 129 paragrafi (3) në alinenë 5 pas fjalëve: “Instituti i revizorëve të autorizuar" shtohen fjalët: “edhe nga ana e Këshillit për avancim dhe mbikëqyrje të revizionit të Republikës së Maqedonisë".

Neni 19

Në nenin 134-v paragrafi (2) pika 6) ndryshohet si vijon:
"të mos ketë ushtruar funksionin e personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit;".
Pas pikës 6) shtohen dy pika të reja 7) dhe 8) si vijojnë:
"7) të mos i jetë shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave dhe
8) të mos jetë i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg mbi gjashtë muaj, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal.".
Në paragrafin (5) pas pikës 3) shtohet pikë e re 4) si vijon:
"4) personi më tutje nuk i plotëson kushtet nga paragrafi (2) pikat 6), 7) dhe 8) të këtij neni;". Pikat 4) dhe 5) bëhen pika 5) dhe 6).

Neni 20

Në nenin 134-e paragrafi (2) ndryshohet si vijon:
”Kapitali aksionar i nevojshëm për themelim të shoqërisë për përfaqësim në sigurim është 15.000 euro në kundërvlerë me denarë sipas kursit të Bankës Popullore, në ditën e pagesës. Kapitali aksionar i shoqërisë për përfaqësim në sigurim dhe të gjitha zmadhimet e tij të mëtejme doemos duhet të jenë vetëm në formë monetare dhe të paguhen plotësisht. Në Regjistrin tregtar kapitali i paguar aksionar plotësisht i shoqërisë për përfaqësim në sigurim regjistrohet si kryegjë bazë.".

Neni 21

Në nenin 138 paragrafi (1) pika 5) ndryshohet si vijon:
"të mos ketë ushtruar funksionin e personit me të drejta të veçanta dhe përgjegjësi në shoqëri për sigurim ose person tjetër juridik në të cilin është vendosur drejtori e veçantë ose mbi të cilën është hapur procedurë e falimentimit ose likuidimit, përveç nëse në mënyrë të qartë, në bazë të dokumenteve në dispozicion dhe të dhënave përcaktohet se personi nuk ka kontribuar për krijimin e kushteve për

vendosje të drejtorisë së veçantë, procedurës së falimentimit ose likuidimit ose funksionin e ka ushtruar drejtpërdrejt para ose pas krijimit të shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në vendosje të drejtorisë së veçantë, hapje të falimentimit ose zbatim të procedurës së likuidimit.".
Pas pikës 5) shtohen dy pika të reja 6) dhe 7), si vijojnë:
"6) të mos i jetë shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave dhe
7) të mos jetë i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg mbi gjashtë muaj, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal.".
Në paragrafin (2) në pikën 2) fjalët: “pika 6" zëvendësohen me fjalët: “pikat 5), 6) dhe 7)".

Neni 22

Në nenin 148 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4), si vijon:
"(4) Kapital aksionar i shoqërisë brokere për sigurim dhe të gjitha zmadhimet e tij të mëtejme doemos duhet të jenë vetëm në formë monetare dhe të jenë të paguara plotësisht. Në Regjistrin tregtar kapitali aksionar plotësisht i paguar i shoqërisë për sigurim regjistrohet si kryegjë bazë.".
Paragrafi (4) bëhet paragraf (5).

Neni 23

Në nenin 150-a paragrafi (2) fjalët: “arkëtimi i premisë" zëvendësohen me fjalët: “marrja e faturës nga ana e shoqërisë për sigurim".
Në paragrafin (4) pas fjalës “premi” shtohen fjalët: “si dhe mënyrën, procedurën dhe afatet për dorëzim të faturës nga paragrafi (2) i këtij neni”.
Pas paragrafit (4) shtohet paragraf i ri (5), si vijon:
“(5) Mjetet nga premia e arkëtuar nga ana e të siguruarve të cilat ruhen në llogari të veçantë në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, nuk hyjnë në pronën e shoqërisë brokere të sigurimit as në masën e likuidimit ose falimentimit.".

Neni 24

Në nenin 153 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:
"Dispozitat e neneve 159, 160, 163, 164 pikat 1), 2) dhe 5), 165, 166 dhe 167 të këtij ligji në mënyrë adekuate do të zbatohen në zbatimin e supervizionit nga paragrafi (1) të këtij neni.".

Neni 25 Neni 154 ndryshohet si vijon:
"(1) Provim profesional të nevojshëm për punës si aktuar i autorizuar (në tekstin e mëtejmë: provim profesional për aktuar) mund të japin persona të cilët i plotësojnë kushtet nga neni 112 paragrafi (1) pika 1) të këtij ligji.
(2) Provimi profesional për aktuar zbatohet sipas Programit për provim profesional për aktuar të cilin e miraton Agjencia për Supervizion të Sigurimit ndërsa me të cilin përcaktohen lëndët, përmbajtja, rregullat dhe literatura për dhënie të provimit profesional për aktuar.
(3) Zbatimi i provimit profesional për aktuar përbëhet nga zbatimi i trajnimi dhe zbatimi i provimeve, për çdo lëndë nga programi nga paragrafi (2) të këtij ligji.
(4) Provimi profesional për aktuar zbatohet në bazë të nevojës të konstatuar nga ana e Agjencisë për Supervizion të Sigurimit. Agjencia për Supervizion të Sigurimit me konkurs në shtypin ditor dhe në ueb faqen e vet i njofton kandidatët e interesuar për kohën dhe vendin e mbajtjes së provimit profesional për aktuar. Zbatimi i provimit profesional do të bëhet nëse në konkurs paraqiten minimum pesë kandidatë për dhënie të provimit.
(5) Trajnimin për lëndët e programit nga paragrafi (2) të këtij neni e zbatojnë edukatorë të angazhuar nga Agjencia për Supervizion të Sigurimit.
(6) Edukator mund të jetë person i cili ka përfunduar cikël të tretë - studime të doktoraturës nga sfera adekuate për të cilën realizon ligjëratë. Edukatori mund të jetë edhe person i cili është ekspert i njohur nga praktika, nga vendi dhe jashtë dhe i cili ka përvojë pune prej më së paku dhjetë vjet nga sfera adekuate për të cilën realizon ligjëratë.
(7) Provimet për lëndët e programit nga paragrafi (2) të këtij neni jepen para Komisionit për zbatim të provimit profesional për aktuar, i formuar nga Këshilli i ekspertëve të Agjencisë për Supervizion të Sigurimit. Mënyrën e formimit dhe punës së Komisionit për zbatim të provimit profesional për aktuar i përcakton Agjencia për
Supervizion të Sigurimit.
(8) Provimi për çdo lëndë të programit nga paragrafi (2) të këtij neni jepet me shkrim pas përfundimit të trajnimit për lëndën përkatëse.
(9) Kandidati e ka dhënë provimin për lëndë të veçantë të programit nga paragrafi (2) të këtij neni, nëse ka realizuar më së paku 70% të pikëve të mundshme të provimit. Komisioni për zbatim të provimit profesional për aktuar, për çdo kandidat dhe për çdo lëndë veçmas, e noton me përshkrim suksesin e arritur edhe atë me: "Kaloi", përkatësisht "Nuk kaloi".
(10) Kandidati i cili nuk e ka dhënë provimin për ndonjë lëndë të programit nga paragrafi (2) të këtij neni, mund vetëm një herë ta përsëris dhënien e provimit për lëndën e njëjtë. Kandidati i cili dy herë të njëpasnjëshme nuk e ka dhënë provimin nga një lëndë, e humb të drejtën që t’i japë provimet e mbetura, por provimet e dhëna me sukses i pranohen gjatë zbatimit të ardhshëm të provimit profesional për aktuar.
(11) Kandidati i cili nuk e ka dhënë provimin për ndonjë nga lëndët nga programi nga paragrafi (2) të këtij neni, si dhe kandidati i cili konsideron se përgjigjet nuk i janë në mënyrë adekuate të vlerësuara me pikë, në afat prej tri ditëve mund të bëjë këqyrje në provimin e vet dhe të dërgojë vërejtje me shkrim te Agjencia. Vërejtjet e dorëzuara me shkrim i zgjidh Komisioni për zbatim të provimit profesional për aktuar më së voni në afat prej shtatë ditëve nga dita e pranimit të vërejtjeve.

(12) Provimi profesional për aktuar konsiderohet i dhënë nëse kandidati me sukses i jep provimet për të gjitha lëndët nga programi nga paragrafi (2) të këtij neni.
(13) Kandidatëve të cilët e kanë dhënë provimin profesional për aktuar, Agjencia për Supervizion të Sigurimit u jep vërtetim për provim të dhënë profesional të nevojshëm për punë si aktuar i autorizuar në afat prej 15 ditëve nga dita e përfundimit të provimit profesional për aktuar.
(14) Formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (13) të këtij neni e përcakton Agjencia për Supervizion të Sigurimit.
(15) Për trajnimin dhe për dhënie të provimit profesional për aktuar kandidati paguan kompensim për provim profesional për aktuar. Lartësinë e kompensimin e cakton Agjencia për Supervizion të Sigurimit në bazë të shpenzimeve të bëra reale për trajnim dhe dhënie të provimit profesional për aktuar të domosdoshme për zbatim të provimit profesional për aktuar të cilat përfshijnë kompensim për edukatorë dhe anëtarë të Komisionit për zbatim të provimit profesional për aktuar, shpenzime të rrugës dhe shpenzime për vendosje të edukatorëve me vendbanim të ndryshëm nga vendi i mbajtjes së trajnimit dhe provimeve, shpenzime për qiramarrje të hapësirës për mbajtje të trajnimit dhe provimeve, shpenzime të lidhura me zbatimin e trajnimit dhe provimeve, shpenzime për dhënie të Dëshmive për provim të dhënë profesional të nevojshëm për punë si aktuar i autorizuar dhe shpenzime tjera logjistike.
(16) Kompensimi nga paragrafi (15) të këtij neni paguhet në llogari të Agjencisë për Supervizion të Sigurimit, më së voni 15 ditë para ditës së caktuar për fillim të trajnimit. Nëse kompensimi nuk paguhet në llogarinë adekuate dhe në afat, kandidatit nuk ka t'i lejohet prania në trajnim, përkatësisht dhënia e provimit profesional për aktuar.
(17) Nëse kandidati në afat prej një viti nga dita e pagesës së kompensimit nuk e ndjek trajnimin dhe nuk e jep provimin profesional për aktuar të autorizuar, mjetet e paguara kthehen.
(18) Edukatorët kanë të drejtë në kompensim me para të cilin e përcakton Këshilli i ekspertëve të Agjencisë për Supervizion të Sigurimit, në bazë të vëllimit dhe ndërlikimit të materies, si dhe numrit dhe kompleksitetit të pyetjeve të përpiluara.
(19) Shuma e kompensimit në para e cila paguhet për një edukator nuk guxon ta tejkalojë shumën e pesë rrogave mesatare të paguara në Republikën e Maqedonisë në vitin paraprak të shpallur nga Enti Shtetëror për Statistikë.
(20) Anëtarët të Komisionit për zbatim të provimit profesional për aktuar kanë të drejtë në kompensim me para për zbatim të provimit, të cilin e përcakton Këshilli i ekspertëve të Agjencisë për Supervizion të Sigurimit.
(21) Mënyrën e zbatimit të provimit profesional për aktuar e përcakton më afërsisht Agjencia për Supervizion të Sigurimit.".

Neni 26 Neni 154-v ndryshohet si vijon:

"(1) Provimin profesional për marrje të lejes për kryerje të punëve brokere të sigurimit mund ta japin persona të cilët i plotësojnë kushtet nga neni 138 paragrafi (1) pika 1) të këtij ligji. Provim profesional për marrje të lejes për kryerje të punëve brokere të sigurimit zbatohet sipas Programit për dhënie të provimit profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit të cilin e miraton Agjencia për Supervizion të Sigurimit.
(2) Me programin nga paragrafi (1) të këtij neni përcaktohen lëndët, materiali, rregullat dhe literatura për dhënie të provimit profesional për ushtrim të punë brokerie të sigurimit.
(3) Provimi profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit përbëhet prej dy pjesëve, si vijon:
1) pjesa e parë (pjesa teorike), me të cilën kontrollohet dijenia teorike e kandidatit dhe
2) pjesa e dytë (shembull praktik), me të cilin kontrollohet aftësia për zbatim të ligjeve në praktikë.
(4) Pjesa e parë e provimit profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit jepet për lëndët:
1) baza të menaxhimit me rrezik dhe sigurim;
2) rregullativë ligjore nga sfera e sigurimit;
3) e drejta tregtare dhe obligative;
4) ndërmjetësim në sigurim dhe kod etik;
5) sigurim të jetës;
6) sigurim jo-jete;
7) aspekt financiar i punës;
8) incizim të rrezikut dhe ndërmjetësim gjatë realizimit të dëmeve dhe
9) risigurim.
(5) Pjesa e dytë e provimit profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit përbëhet nga:
1) shembull praktik;
2) pyetje të cilave kandidati duhet t'u përgjigjet në bazë të shembullit praktik dhe/ose
3) detyra të cilat kandidati duhet t'i zgjidh në bazë të shembullit praktik.
(6) Agjencia për Supervizion të Sigurimit e përcakton dhe shpall në ueb faqen e vet përmbajtjen e hollësishme të çdo lënde të pjesës së parë të provimit profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni.
(7) Agjencia për Supervizion të Sigurimit përcakton për cilat lëndë të pjesës së parë të provimit profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit jepet pjesa e dytë në pajtim me paragrafin (5) të këtij neni.".

Neni 27 Neni 154-g ndryshohet si vijon:

"(1) Provimi profesional për marrje të lejes për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim mund të japin persona të cilët e plotësojnë kushtin nga neni 134-v paragrafi (2) pika 2) të këtij ligji. Provimi zbatohet sipas Programit për dhënie të provimit profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim të cilin e miraton Agjencia për Supervizion të Sigurimit.
(2) Me programin nga paragrafi (1) të këtij neni përcaktohen lëndët, materiali, rregullat dhe literatura për

dhënie të provimit profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim.

(3) Provimi profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim përbëhet nga dy pjesë, edhe atë:

1) pjesa e parë (pjesa teorike), me të cilën kontrollohet dijenia teorike e kandidatit dhe

2) pjesa e dytë (shembull praktik), me të cilën kontrollohet aftësia për zbatim të ligjeve në praktikë.

(4) Pjesa e parë e provimit profesional për kryerje të punëve për përfaqësim në sigurim jepet për lëndët:

1) baza të menaxhimit me rrezik dhe sigurim;
2) rregullativë ligjore nga sfera e sigurimit;
3) e drejte tregtare dhe obligative;
4) përfaqësim në sigurim dhe kod etik;5) sigurim të jetës dhe 6) sigurim jo-jete.

(5) Pjesa e dytë e provimi profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim përbëhet nga:

1) shembull praktik;

2) pyetje të cilave kandidati duhet t'u përgjigjet në bazë të shembullit praktik dhe/ose

3) detyra të cilat kandidati duhet t'i zgjidh në bazë të shembullit praktik.

(6) Agjencia për Supervizion të Sigurimit e përcakton dhe shpall në ueb faqen e vet përmbajtjen e hollësishme të çdo lënde të pjesës së parë të provimit profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni.

(7) Agjencia për Supervizion të Sigurimit përcakton për cilat lëndë të pjesës së parë të provimit profesional për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim jepet pjesa e dytë në pajtim me paragrafin (5) të këtij neni.".

Neni 28

Në nenin 154-d në paragrafin (1) pas fjalës "programi" shtohen fjalët: “për provimin profesional për kryerje të punëve brokere të sigurimit përkatësisht për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim (në tekstin e mëtejmë: provim profesional)".

Në paragrafët (2) dhe (3) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 29

Në nenin 154-gj në paragrafin (1) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 30

Në nenin 154-e në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 31

Në nenin 154-zh fjalët: "paragrafi (3)" zëvendësohen me fjalët: “paragrafi (4) dhe neni 154-g paragrafi (4)".

Neni 32 Në nenin 154-z fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 33

Në nenin 154-x në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 34

Në nenin 154-i në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 35

Në nenin 154-j në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 36

Në nenin 154-k në paragrafët (1), (3), (4) dhe (5) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 37

Në nenin 154-ll në paragrafët (1), (2), (3), (4), (7) dhe (9) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 38

Në nenin 154-l në paragrafët (1), (2) dhe (3) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 39

Në nenin 154-m në paragrafin (1) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 40 Neni 154-n ndryshohet si vijon:

"(1) Pjesa e parë e provimit profesional jepet për secilën nga lëndët e theksuara në nenin 154-v paragrafi (4) dhe neni 154-g paragrafi (4) të këtij ligji me pesë opsione për rrethim prej të cilave një është e saktë, dy janë të ngjashme dhe dy nuk janë të sakta.

(2) Kandidati i cili nuk e ka dhënë provimin profesional me dhënien e parë ka të drejtë në dy dhënie të sërishme të provimit profesional në afat prej gjashtë muajve nga dita e përfundimit të trajnimit.

(3) Kandidati i cili tri herë të njëpasnjëshme nuk e ka dhënë provimin profesional e humb të drejtën për dhënie të sërishme të provimit profesional të paraparë me trajnimin.

(4) Numrin dhe peshën e pyetjeve të pjesës së parë të provimit profesional e përcakton Agjencia për Supervizion të Sigurimit.".

Neni 41

Në nenin 154-nj në paragrafët (1) dhe (3) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 42

Në nenin 154-o në paragrafët (1), (2) dhe (3) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Në paragrafin (4) fjalët: “neni 154-v paragrafi (3)” zëvendësohen me fjalët: “neni 154-v paragrafi (4) dhe neni 154-g paragrafi (4)”.

Në paragrafët (5), (6), (7) dhe (8) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 43

Në nenin 154-p në paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 44
Në nenin 154-r në paragrafin (1) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 45
Në nenin 154-s në paragrafin (1) fjalët: “154-o paragrafi (2)" zëvendësohen me fjalët: “neni 154-v paragrafi (4) dhe neni 154-g paragrafi (4)".

Neni 46
Në nenin 154-t në paragrafin (1) fjalët: “paragrafi (3)" zëvendësohen me fjalët: “paragrafi (4) dhe neni 154-g paragrafi (4)".

Neni 47
Në nenin 154-q në paragrafin (1) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 48 Në nenin 154-u fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 49
Në nenin 154-f në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “për aktuar" shlyhen.
Në paragrafin (4) numri "112" dhe presja shlyhen. Në paragrafin (6) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 50
Në nenin 154-h në paragrafët (1), (2), (4) dhe (5) fjalët: “për aktuar" shlyhen.

Neni 51 Nenet 154-c, 154-ç, 154-xh dhe 154-sh shlyhen.

Neni 52
Në paragrafin 158-e në paragrafin (3) shtohen dy pika të reja 1-a) dhe 1-b) si vijojnë:
"1-a) të cilit i është shqiptuar sanksion i kundërvajtjes ose dënim ndalesë për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, në sferën e sigurimit dhe financave;
1-b) i cii është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg mbi gjashtë muaj, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi për veprat penale kundër pronës, veprat penale kundër financave publike, qarkullimit pagesor dhe ekonomisë, veprat penale kundër detyrës zyrtare, si dhe veprat penale falsifikim të dokumentit, raste të veçanta të falsifikimit të dokumenteve, falsifikim kompjuterik, përdorim të dokumentit me përmbajtje të pasaktë dhe pseudosekretari nga Kodi penal;".

Neni 53
Në nenin 165 në paragrafin (1) pika 2) ndryshohet si vijon:
"personi i cili nuk i plotëson kushtet nga neni 28 të këtij ligji emërohet për anëtar të organit mbikëqyrës të shoqërisë për sigurim;”.
Pika 4) shlyhet.
Pikat 5), 6), 7), 8), 9), 10) dhe 11) bëhen pika 4), 5), 6), 7), 8), 9) dhe 10).

Neni 54 Në nenin 166 paragrafi (3) fjalia e dytë shlyhet.

Neni 55
Në nenin 167 paragrafi (1) fjalia hyrës ndryshohet si vijon:
"Nëse, Agjencia konstaton se shoqëria për sigurim nuk i ka mënjanuar parregullsitë në afatet nga neni 165 paragrafi (2) të këtij ligji, i përsërit parregullsitë për të cilat është shqiptuar urdhër në pajtim me nenin 165 paragrafi (1) të këtij ligji ose punon në kundërshtim me rregullat për menaxhim me rrezik, me aktvendim ndërmerr një ose më shumë nga masat plotësuese si në vijim:".
Në pikën 9) pas fjalëve: “organi i menaxhimit" shtohen fjalët: “organi mbikëqyrës, bordi për revizion ose revizioni i brendshëm".
Në paragrafin (2) në pikën 6) pas numrit "73" shtohen fjalët: “edhe 73-a".
Pika 10) shlyhet.
Pikat 11), 12) dhe 13) bëhen pika 10), 11) dhe 12).
Paragrafi 3) ndryshohet si vijon:
"Në aktvendimin nga paragrafi (1) të këtij neni, do të caktohet afat për zbatim të masave dhe afati në të cilin shoqëria për sigurim është e obliguar te Agjencia të dorëzojë raport për aktivitetet e ndërmarra dhe dëshmi të dokumentuar se janë mënjanuar parregullsitë për shkak të të cilave janë shqiptuar masa i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 180 ditë nga dita e dorëzimit të aktvendimit.". Paragrafi (4) shlyhet.

Neni 56
Në nenin 168 paragrafi (1) pika 3) ndryshohet si vijon:
"nuk janë mënjanuar parregullsitë ose nuk janë zbatuar masa plotësuese, ndërsa Agjencia nuk ka vendosur drejtori të veçantë;".

Neni 57
Në nenin 168-b në paragrafin (1) në pikën 1) fjalët: “paragrafët (1) dhe (3)" shlyhen.
Në paragrafin (2) pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: “i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 12 muaj.".
Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:
"Vendimin për vendosje të drejtorisë së veçantë Agjencia menjëherë e dorëzon për regjistrim në regjistrin tregtar i cili mbahet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë." Paragrafi (5) shlyhet.

Neni 58
Në nenin 168-v paragrafi (3) ndryshohet si vijon:
"Drejtor i veçantë mund të caktohet personi, duke përfshirë edhe person të punësuar në Agjenci, i cili i plotëson kushtet e këtij ligji për anëtar të organit të menaxhimit të shoqërisë për sigurim.”.

Neni 59
Në nenin 168-d paragrafi (2) në fjalinë hyrëse fjalët: “nëntë muaj nga dita e emërimit të saj" zëvendësohen me fjalët: “30 ditë para përfundimit të afatit nga neni 168-b paragrafi (2) të këtij ligji".

Neni 60

Në nenin 168-e paragrafi (2) fjalët: “tre muaj” zëvendësohen me fjalët: “30 ditë".

Neni 61

Në nenin 174 në paragrafët (2) dhe (3) fjala "gjykata" zëvendësohet me fjalët: “Regjistri qendror".

Neni 62

Në nenin 182 në paragrafin (1) fjalët: "te gjykata regjistruese" shlyhen.

Neni 63

Në nenin 236-a paragrafi (1) pika 1) ndryshohet si vijon:
“punon në kundërshtim me dispozitat e neneve 147, 148 paragrafi (5), 150, 150-a paragrafët (1) dhe (3), 152 paragrafi (3) dhe 156-a paragrafi (2) të këtij ligji dhe”.

Neni 64

Në nenin 237 paragrafi (1) në pikën 8) pas numrit "73“" shtohen fjalët: “edhe 73-a".

Neni 65

Në nenin 237-a paragrafi (1) shtohet pikë e re 1), si vijon:
"1) nuk i shpall në ueb faqen e vet kushtet e sigurimit në pajtim me nenin 52 paragrafi (2) të këtij ligji.".
Pikat 1), 2), 3), 4), 5) dhe 6) bëhen pika 2), 3), 4), 5), 6) dhe 7).

Neni 66

Shoqëritë për sigurim, shoqëritë për përfaqësim në sigurim, shoqëritë brokere të sigurimit, personat të cilët para hyrjes në fuqi të këtij ligji, kanë fituar titullin aktuar i autorizuar, përfaqësues në sigurim dhe broker i sigurimit janë të obliguar të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji në afat prej 12 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 67

Procedurat për dhënie të provimit për marrje të titullit aktuar i autorizuar, për marrje të lejes për kryerje të punëve brokere të sigurimit dhe marrje të leje për kryerje të punëve të përfaqësimit në sigurim, të filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të përfundojnë sipas dispozitave të Ligjit për supervizion të sigurimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10, 44/11, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16 dhe 83/18).

Neni 68

Aktet nënligjore të përcaktuara në këtë ligj do të miratohen në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 69

Dispozitat e nenit 12 të këtij ligji me të cilin në nenin 66 ndryshohet paragrafi (1) pika 3) dhe nenit 13 të këtij ligji me të cilin shtohet nen i ri 73-a do të fillojnë të zbatohen me fillimin e fazës së dytë të realizimit të Marrëveshjes për stabilizim dhe asocim të Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Neni 70

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

__________ **3601.**

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат